

IZDVAJAMO

- NOVINE U NAČINU FUNKCIONISANJA
- DNEVNA BOLNICA ZA ADOLESCENTE
- ETIČKI ODBOR IMZ
- FORUM O PREVENCIJI I UNAPREĐENJU MENTALNOG ZDRAVLJA

Reč urednika

Pred nama je drugi broj Biltena Instituta za mentalno zdravlje koji članove našeg kolektiva, kao i druge zainteresovane izveštava o stručnim, naučnim i edukativnim aktivnostima organizacionih jedinica Instituta.

Nastavljen je niz započetih aktivnosti i novina koje pokazuju našu spremnost da se dalje širimo, razvijamo i prihvatamo sve što je dobro i savremeno.

Iako je svaka naša organizaciona jedinica prikazala svoj rad posebno bi smo izdvojili formiranje Dnevne bolnice za adolescente, Etički odbor kao i Forum o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja i usavršavanju.

Bilten se nalazi na sajtu Instituta (www.imh.org.yu).

Prof. dr Dušica Lečić Toševski

Doc. dr Zorka Lopičić

Decembar, 2006.

Renoviranje, donacije

Evropska agencija za rekonstrukciju i razvoj

*Donacija računarske opreme
(u vrednosti od 30.000 evra)*

- Small Desktop Computer (25 kom.)
- TFT Monitor (26 kom.)
- Laser Lexmark (2 kom.)
- Small data server (1 kom.)
- Notebook Dell 6400 (1 kom.)
- Laserski štampač (6 kom.)
- UPS 1500 VA (1 kom.)
- Network Swith 24 port (1 kom.)
- Digital Camera Canon S2IS (1 kom.)
- Barcode Reader (1 kom.)
- Punjač za baterije (1 kom.)

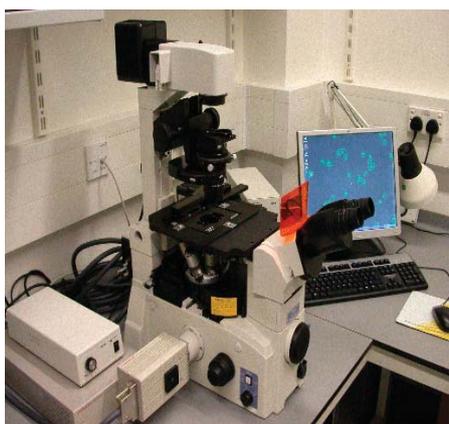
*Donacija za Centar za medicinsku
genetiku*

(u vrednosti oko 100.000 evra)

- fluorescentni mikroskop sa kamerom, softverom, PC računarom i laserskim štampačem
- mikroskop za citogenetsku analizu
- invertni mikroskop
- magnetna mešalica
- vortex (druga vrsta mešalice)

*Donacija Dnevnoj bolnici za
prevenciju i lečenje adolescentne
politoksikomanije u Paunovoj ulici
za projekt "Procena zloupotrebe droga
u Srbiji"*

- Kompjuter sa laserskim štampačem

***

063 MOBTEL SRBIJA poklonio je Institutu u novembru 2005. godine pet računara.

***

Donacija obuće za radnike Instituta i članove njihovih porodica:

- **"OBUĆA BEOGRAD"** je 18. jula 2005. godine poklonila 834 pari obuće, u vrednosti od 1.022.884,59 dinara.
- **"OBUĆA BEOGRAD"** je 24. februara 2006. godine poklonila 390 pari cipela u vrednosti od 1.272.421,75 dinara.
- **"ATLED BEOGRAD"** je 24. februara 2006. godine poklonio 57 pari cipela u vrednosti od 325.894,00 dinara.

***

Institut za mentalno zdravlje je 29. juna 2006. godine, svečano otvorio renovirano Kliničko odeljenje za psihotične poremećaje.

Renoviranje je obavljeno zahvaljujući **DONACIJI AERODROMA "NIKOLA TESLA"**. Ova donacija, u iznosu od dva i po miliona dinara, humanizovala je i ulepšala prostor intenzivne nege kliničkog odeljenja i dnevni boravak, u kojem se leče pacijenti sa najtežim duševnim poremećajima.

***

OPŠTINA STARI GRAD je u mesecu julu svojom donacijom, u iznosu od 250.000 dinara, pomogla opremanje Dnevne bolnice za decu. Sredstva su utrošena za nabavku savremenih didaktičkih materijala, ugradnju ormara u dnevni prostor, nabavku klima uređaja, frižidera, usisivača, grejnog tela.

Pomenutim ulaganjima značajno su se popravili uslovi za dnevni boravak dece, kao i proširile mogućnosti izvođenja raznovrsnijeg terapijskog programa.

***

S&T YUGOSLAVIA je u oktobru 2006. godine za potrebe Bloka za razvojno doba, Dečiju dnevnu bolnicu, poklonila računarsku opremu u vrednosti od 53.235 dinara:

- računar IBM Think centre A52 1945 GZ
- Monitor IBM Think vision. 17" TFT LCD

***

CARITAS ITALIANA je u decembru 2006. godine uručio Institutu donaciju od 16.000 evra za dovršetak Dnevne bolnice za adolescente.

***

HEMOFARM AD Beograd poklonio je Institutu plazma TV i DVD plejer.

**I OVOM PRILIKOM DONATORIMA SE
NAJSRDAČNIJE ZAHVALJUJEMO!**

Istraživački projekti

“Dimenzije ličnosti, kvalitet roditeljstva i zlostavljanje dece – transgeneracijsko prenošenje traume”, broj projekta ON145027

Projekt Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine za period 2006-2010. (osnovna istraživanja)

Rukovodilac – prof. dr Dušica Lečić Toševski

Istraživački tim – prof. dr Veronika Išpanović, doc. dr Smiljka Popović Deušić, asist. dr Saveta Draganić Gajić, dr Milica Pejović Milovančević, dr Olivera Aleksić, Tijana Miladinović, Jelena Radosavljev, Nataša Petrović Stefanović, dr Bojana Pejušković, dr Marija Mitković, dr Vanja Mandić, Oliver Tošković, Ivana Peruničić, Tanja Obradović, Milutin Kostić, Aleksandra Bugarski, Jelena Želeskov.

Sindrom sagorevanja na radu zaposlenih u Skupštini grada Beograda

Koordinator – prof. dr Dušica Lečić Toševski, *istraživač* – dr Bojana Pejušković
Period realizacije projekta: april 2006 – septembar 2007.

Multicentrična, međunarodna studija o dugotrajnim kliničkim i socijalnim posledicama posle ratnih iskustava u bivšoj Jugoslaviji – “CONNECT” projekt

Koordinator – prof. dr Dušica Lečić Toševski,

Istraživači/saradnici – dr Bojana Pejušković, mr Tijana Miladinović

Partner/donator – Donator projekta je Komisija Evropske zajednice, u okviru šestog Framework programa, ugovor broj INCO-CT-2004-509175 (2004-2007).

Partner i rukovodilac projekta – prof. dr Stefan Priebe

U projekt su uključeni medicinski fakulteti iz Londona, Modene, Rijeke, Zagreba, Sarajeva,

Odbranjeni magisterijumi

- Dr Milan Zdravković. Profil ličnosti i socijalne odlike politoksikomana sa akutnom psihotičnom epizodom. Mentor prof. dr Dušica Lečić Toševski. Medicinski fakultet, Beograd, 15.12.2006.
- Dr Ogla Čolović. Uticaj poremećaja povezanih sa stresom na kvalitet života. Mentor prof. dr Dušica Lečić Toševski. Medicinski fakultet, Beograd, 21.12.2006.
- Tanja Adamović. Psihosocijalne karakteristike supruga alkoholičara i njihovih primarnih porodica. Mentor prof. dr Mirko Pejović. Medicinski fakultet, Beograd, jun 2006.

Etički odbor IMZ

Na osnovu Odluke direktora IMZ (br. 844 od 16.05.2006.) formiran je novi Etički odbor IMZ u sledećem sastavu:

- *Predsednik*
Prof. dr Žarko Martinović, šef Odseka za epilepsije i kliničku neurofiziologiju
- *Zamenik predsednika*
Dr Nenad Rudić, neuropsihijatar, šef Dnevne bolnice za decu
- *Sekretar*
Jelena Kaličanin, dipl. biolog
- *Članovi*
Slavka Lakićević, dipl. pravnik
Nataša Petrović Stefanović, spec. psiholog
Aleksandar Daković, dipl. defektolog
- *Spoljni član*
Svetislav Kostić, dipl. pravnik, asist. na Pravnom fakultetu

Etički odbor IMZ je u skladu sa savremenim međunarodni deklaracijama prihvatio i usvojio **Etički kodeks naučnogistraživačkog rada – Dobra naučna praksa (Good Scientific Practice) i Standardne operative postupke (SOP) za medicinska ispitivanja lekova na ljudima.**

Trenutno se u IZM izvode 4 kliničke studije ispitivanja efikasnosti novih preparata u lečenju dece i adolescenata sa shizofrenijom odnosno bipolarnim afektivnim poremećajem kao i 2 studije ispitivanja efikasnosti novih preparata u tretmanu generalizovanog anksioznog poremećaja odnosno depresije kod osoba starijeg životnog doba.

Medijateka IMZ

Juna meseca 2005. godine otpočelo je formiranje medijateke IMZ. Za razliku od biblioteke, koja raspolaže samo štampanim materijalom, medijateka korisnicima – za edukaciju i naučni rad – omogućuje korišćenje savremenih medija – DVD i CD-ROM medija, video traka, internet pretraživača, on-line baza elektronskih časopisa i članaka, i bibliografskih baza pri univerzitetima i bibliotekama u svetu.

Formirana je arhiva koja obuhvata gotovo stotinu značajnih naslova. Radnici Instituta danas imaju na raspolaganju:

- elektronske rečnike engleskog i francuskog jezika
- medicinski elektronski engleski rečnik
- najnovija izdanja multimedijalnih opštih enciklopedija (Britannica i Encarta)
- interaktivne atlase anatomije i fiziologije
- seriju edukativnih DVD izdanja iz oblasti medicine, psihijatrije (depresije, psihoze, demencija) i psihologije (razvojna, klinička, kognitivna itd.).

Uz nabavku navedenih novih izdanja, digitalizovano je i preko 20 sati raritetskog materijala sa video-traka i arhivirano na DVD medijima.

Jedan od ekskluziviteta je i stvaranje audio-arhive sa snimcima predavanja u okviru Lekcija Instituta za mentalno zdravlje, koje organizuje Centar za edukaciju. Cilj ovog dugoročnog projekta je da se, kao trajna vrednost, sačuvaju predavanja i izlaganja domaćih i stranih eminentnih stručnjaka. Predavanja snimaju se u digitalnom formatu,

čime je obezbeđen najviši kvalitet snimka i reprodukcije, dok arhiviranje na kvalitetnim medijima garantuje dugovečnost zapisa. Izdvajamo samo neke od naslova:

- *Vladeta Jerotić* – Od patrijarhata prema nepoznatom
- *Ljubomir Erić* – Strah od smrti
- *Tomislav Sedmak* – Socijalno-psihijatrijski aspekti usamljenosti
- *Vera Trbić* – Patološko kockanje
- *Vladan Starčević* – Psihopatologija disforije
- *Stevan Petrović, Nataša Petrović-Stefanović i Dušica Lečić Toševski* – Lilit – tamna strana žene
- *Akademik Vladeta Jerotić* – Frojd i religija danas
- *Branka Pecotić* – Frojdova psihologija grupe – sukob između socijalnih i narcističkih potreba u ljudskoj prirodi

Svi snimci mogu se pozajmiti ili preslušati u biblioteci IMZ.

Zahvaljujući saradnji sa Univerzitetskom bibliotekom Svetozar Marković, zaposlenima u Institutu omogućeno je otvaranje ličnih naloga za pristup bibliografskoj bazi KOBSON, preko koje je dostupno više od 16.000 domaćih i stranih naučnih časopisa u elektronskom formatu. Stručno usavršavanje i naučni rad danas su nezamislivi bez korišćenja ovog resursa.

Iako je akcenat stavljen na modernizaciju i osavremenjivanje načina rada biblioteke, nije zapostavljen ni fond štampanih izdanja. Biblioteka je u poslednjih godinu dana obogaćena za 98 novih naslova, a nastavljena je i razmena časopisa sa drugim izdavačima.

Svi navedeni podaci svrstavaju biblioteku IMZ u red najopremljenijih i najmodernijih stručnih biblioteka u Srbiji.

SINDIKATI U IMZ

Sindikata Instituta za mentalno zdravlje

Predsednik Snežana Stojanović; reprezentativni sindikat; upisan u registar sindikata; 116 članova

Sindikata lekara i farmaceuta

Predsednik dr Mirjana Jovanović; reprezentativni sindikat; upisan u registar sindikata; 31 član

Sindikata medicinskih sestara i tehničara IMZ

Reprezentativni sindikat; upisan u registar sindikata; 72 člana

Novi Sindikat Instituta za mentalno zdravlje

Predsednik Julijana Arsenović; nije reprezentativan, upisan u registar sindikata; 28 članova

Forum o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja

I ove godine obeležili smo godišnjicu Instituta dvo-dnevnim skupom o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja, 3. i 4. aprila 2006. godine. Forum je održan u Beogradskom dramskom pozorištu, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja i uz finansijsku pomoć Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine, kao i brojnih farmaceutskih kuća: Alkaloid, Farmeks, Galenika, Jansses-Cilag, Pfizer, Velefarm.

Na Forumu je učestvovalo oko četiri stotine stručnjaka iz Srbije i četvoro gostiju-učesnika iz inostranstva. Skup su otvorili prof. dr Dušica Lečić Toševski, direktorka IMZ i dr Ivana Mišić, specijalni savetnik Ministra zdravlja. Naši gosti iz inostranstva bili su prof. dr Jorgos Hristodulu iz Grčke, prof. dr Klemens Hosman iz Holandije, prof. dr Paolo Serra iz Italije i Branka Pecotić sa Tavistok klinike u Londonu.

Skup je pozdravio i otvorio direktor Beogradskog dramskog pozorišta, gospodin Nebojša Bradić, nakon čega je usledio koncert akademskog hora "Collegium musicum" na čelu sa dirigentom Darinkom Matić Marović.

Tokom prepodnevnog dela Forumu, prvog dana, održana su četiri plenarna predavanja:

- Deklaracija o preventivnoj psihijatriji, Svetsko udruženje psihijatara (Dušica Lečić Toševski)
- Biopsihosocijalni aspekti preventivne psihijatrije (George N. Christodoulou, Grčka)
- Prevencija mentalnih poremećaja i unapređenje mentalnog zdravlja zasnovani na dokazima (Clemens Hosman, Holandija)
- Tercijarna prevencija (unapređenje kvaliteta života osoba sa hroničnim mentalnim poremećajima) (Paolo Serra, Italija)

Rad je nastavljen u vidu okruglih stolova i radionica:

Radionica – Preventivne intervencije kod dece mentalno obolelih osoba – kako sprečiti transgeneracijsko prenošenje mentalnih poremećaja
Clemens Hosman (Holandija)

Okrugli stolovi

Deca i mladi – Moderator Smiljka Popović Deušić

- Nacionalna strategija za razvoj i zdravlje mladih – prevencija mentalnih poremećaja (Vojislav Čurčić i sar.)
- Preventivni programi za decu i mlade – primeri dobre prakse (Veronika Ispanović, Milica Pejović Milovančević, Nenad Rudić, Oliver Vidojević)
- Tavistock program psihoterapijske edukacije za rad sa decom i mladima u javnom zdravstvu – značaj za prevenciju (Branka Pecotić, Velika Britanija, Dušica Lečić Toševski)

Depresija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – Moderator Cvetana Crnobarić

- Kako prepoznati i lečiti depresivnog pacijenta (Cvetana Crnobarić)
- Iskustva lekara opšte medicine (Bogdanka Čabak)

Bolesti zavisnosti – Moderator Petar Nastasić

- Nacionalna strategija za prevenciju bolesti zavisnosti (Nikola Vučković, Novi Sad)
- Kako doživljavamo naše lekare i lečenje od bolesti zavisnosti (Udruženje pacijenata "Integra")

Prevenција samoubistva – strategija Svetske zdravstvene organizacije

- Moderator Dušica Lečić Toševski, učesnici – članovi Nacionalne komisije za mentalno zdravlje
- Prevencija samoubistva: U školama (Grozanko Grbeša, Niš)
- U primarnoj zdravstvenoj zaštiti (Aleksandra Miličević Kalašić)
- U zatvorima (Milan Stanojković, Niš)
- Za stručnjake zaposlene u medijima (Goran Mihailović, Kragujevac)
- Kako započeti grupni rad sa ožalošćenima (Vladimir Jović)

Prevenција recidiva mentalnih poremećaja – Moderator Ivana Timotijević

- Bipolarni poremećaji (Ivana Timotijević)
- Psihotični poremećaji (Vladimir Paunović)

Kvalitet života osoba obolelih od shizofrenije – Moderator Miroslava Jašović Gašić

- Kvalitet života – novi/stari koncept (Dušica Lečić Toševski)
- Uticaj saradljivosti na ishod shizofrenog poremećaja (Miroslava Jašović Gašić)

Radionica sindrom izgaranja – problem našeg doba – Moderator Zorka Lopičić

- Sindrom izgaranja kod lekara (Bjana Pejušković)
- Sindrom izgaranja kod saradnika (Zlatko Vujin)
- Psihodramom protiv sindroma izgaranja (Zoran Ilić)

Glavni akcenti ovogodišnjeg Foruma:

- prema podacima SZO 25% osoba ima neki mentalni poremećaj;
- preventivna sekcija WPA (25 članova iz različitih zemalja) donela je dokument o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja kao osnovnom pravcu delovanja savremene psihijatrije. Predsednik te sekcije bila je prof. dr Dušica Lečić Toševski (1999-2005), koja je i sada njen počasni predsednik.
- Nacionalna strategija u oblasti mentalnog zdravlja Srbije pripremljena od strane Nacionalne komisije za mentalno zdravlje 2004. godine, a njeni glavni ciljevi su:
  - * skraćanje bolničkog lečenja, kao i destigmatizacija
  - * razvijanje psihološkog imuniteta pojedinca i osnaživanje zajednice
  - * kontinuirana edukacija lekara opšte medicine
  - * saradnja među strukama (zdravstvo, školstvo, vlada, policija, sveštenstvo, mediji, NVO)
  - * zaštita dece obolelih roditelja
  - * obučavanje za dobro roditeljstvo, za smanjenje stresa na poslu, podsticanje grupa za samopomoć itd.
- Institut za mentalno zdravlje već je sprovodio i sprovodi takvo delovanje:
  - * pomoć se pruža/la izbeglicama, žrtvama torture, traumatizovanoj deci, zlostavljanoj deci, u prevenciji samoubistva, nasilja, bolesti zavisnosti
  - * destigmatizacija je, takođe, deo rada u IMZ – akcija "Ujedinjene boje duše", Kulturni krug sredom za pacijente i zaposlene itd.

Na Forumu je učestvovalo oko četiri stotine stručnjaka – psihijatri, psiholozi, lekari opšte medicine, zdravstveni saradnici i zaposleni u školama.

Na zatvaranju Foruma učesnici su prisustvovali pozorišnoj predstavi "Let iznad kukavičjeg gnezda" i družili se uz muziku grupe "Zapis".

Reorganizacija odeljenja i novine u funkcionisanju

- Asist. dr Saveta Draganić Gajić imenovana je za šefa Odseka za brak i porodicu od oktobra 2005. godine. Ona je i rukovodilac edukacije iz Sistemske porodične terapije u Institutu za mentalno zdravlje, od marta 2006. godine.
- Dr Zagorka Bradić postavljena je za šefa Dnevne bolnice za adolescente.
- Dr Čedo Miljević postavljen je za šefa Kabineta za kliničke studije.
- Donet je nov Statut IMZ koji je usvojila Vlada. Statut se nalazi na sajtu IMZ-a.
- Zaštitnik prava pacijenata je Slavka Lakićević, dipl. pravnik.
- Predsednik Komisije za kvalitet rada je doc. dr Zorka Lopičić.
- Započelo je uvođenje savremenog informatičkog sistema i elektronskih kartona pacijenata, što će značajno unaprediti rad u Institutu.

Odsek za epilepsije i kliničku neurofiziologiju

Uveden je nedeljni raspored obrade odeljenski lečenih pacijenata:

- *ponedeljak*: poremećaji spavanja
- *utorak*: neurološka i neurofiziološka obrada razvojnih poremećaja
- *sreda*: glavobolje i sindromi hroničnog bola
- *četvrtak*: epilepsije i krize svesti
- *petak*: epilepsije i psihoorganski sindromi

Dnevna bolnica za adolescente

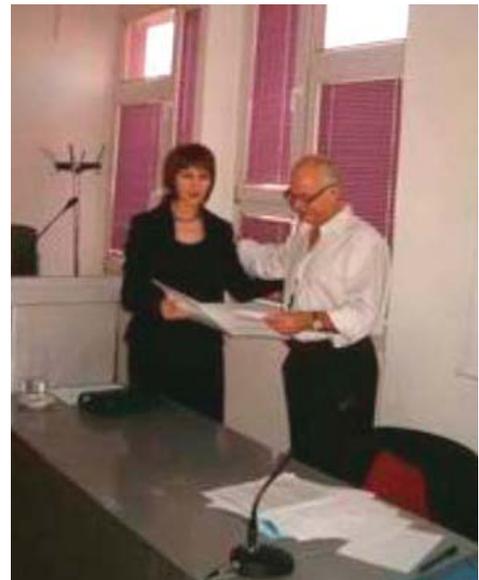
uskoro počinje sa radom

Kraj leta 2006. najavio je i kraj građevinskih radova na krovu IMZ-a. "Stari" Institut dobio je dva sprata i "podmladio" se ne samo spolja, već i iznutra, osmišljavanjem koncepata novih organizacionih jedinica: Dnevne bolnice za adolescente i budućeg Kolaborativnog centra Svetske zdravstvene organizacije.

Tim terapeuta koji čine jezgro buduće ekipe Dnevne bolnice za adolescente, od 10. oktobra 2006. intenzivno radi na detaljnom operativnom konceptu i metodologiji rada, pod supervizijom prof. dr Dušice Lečić Toševski, direktora Instituta i predsednika Nacionalne komisije za mentalno zdravlje. Značajan deo posla je uklapanje Dnevne bolnice za adolescente, koja će kako je zamišljeno po strukturi biti jedinstvena u Srbiji, u mrežu postojećih psihijatrijskih ustanova, a kroz neposrednu saradnju sa Ministarstvom zdravlja Republike Srbije.

Da bi se obezbedila primena svetskih standarda i "evidence based" metodologije, na poziv prof. dr Dušice Lečić Toševski, od 26. do 29. oktobra 2006. u Institutu je organizovan boravak stručnog konsultanta dr Mišela Botbola iz Pariza. Dr Botbol je ekspert za psihijatriju u javnom sektoru, dugogodišnji direktor klinike Dupre za adolescente i zonalni koordinator Svetske psihijatrijske asocijacije za zapadnu Evropu.

Tako je ovogodišnji ciklus Lekcija Instituta otvoren izlaganjem dr Mišela Botbola: "Milieu" psihoterapija u dnevnoj bolnici za adolescente sa graničnim poremećajem ličnosti. Narednih dana, dr Botbol intenzivno je radio sa timom buduće DBA, dajući svoj

feed-back na predlog koncepta rada i obogaćujući naša znanja svojim iskustvima i saznanjima savremene francuske i svetske psihijatrije i psihoterapije adolescenata. Tom prilikom prihvatio je naš predlog da zvanično postane prvi strani konsultant DBA.

Zahvaljujući se na gostoprimstvu, dr Mišel Botbol je po povratku u Pariz, visoko ocenio koncept i kompetencije tima DBA, i pokazao uvažavanje za profesionalizam i stil rada koji se neguje u IMZ.

Tim Dnevne bolnice za adolescente

8. Kongres kliničke neurofiziologije Srbije i Crne Gore sa međunarodnim učešćem

Vojno medicinska akademija, Beograd, 13-15. 10. 2005. godine

web site: www.s-clin-neurophys.org.yu

Organizatori: Institut za mentalno zdravlje (Udruženja za kliničku neurofiziologiju SCG), Medicinski fakultet (Centar za kontinuiranu edukaciju) i Vojno medicinska akademija Beograd, domaćin Kongresa.

Pokrovitelji: Ministarstvo zdravlja Srbije i Evropski odsek Međunarodne federacije kliničke neurofiziologije čiji je redovni član Udruženje za kliničku neurofiziologiju Srbije i Crne Gore.

Značajnu pomoć za organizaciju Kongresa dali su Ministarstvo nauke i zaštite životne sredine Srbije i Ministarstvo zdravlja Crne Gore, kao i proizvođači lekova i medicinske opreme.

Predsednik Organizacionog odbora bio je prof. dr Žarko Martinović, šef Odseka za epilepsije i kliničku neurofiziologiju IMZ, a član Počasnog odbora bila je prof. dr Dušica Lečić Toševski, direktor Instituta za mentalno zdravlje. Lekari i EEG tehničari Odseka dali su značajan doprinos kako u organizaciji tako i u naučnom radu Kongresa.

Na kongresu je učestvovalo 135 učesnika (112 iz zemlje i 23 iz inostranstva) od kojih je većina imala svoje radove.

U radu Kongresa su obrađene sledeće teme: Bazična neurofiziologija; Neuroslikanje (Neuroimaging); EEG u dijagnostici i terapiji epilepsija i epileptičnih sindroma; Klinička primena EEG u neurologiji i drugim oblastima; Evocirani potencijali; Bolesti nevoljnih pokreta, dijagnostika i terapija; Poremećaji neuromišićne transmisije; Polineuropatije; Neurofiziološka procena kod oboljenja kičmene moždine i korenova; Klinička neurofiziologija razvojnog doba; Poremećaji spavanja; Neurofiziologija kognitivnih funkcija i emocija.

Organizovana su dva posebna oblika edukacije iz glavnih oblasti kliničke neurofiziologije:

1. Međunarodni dvodnevni napredni kurs na engleskom jeziku **“Elektromioneurografija i evocirani potencijali”** kojim su rukovodili

prof. dr E. Stalberg i prof. dr B. Falk (Falck), eksperti Međunarodne federacije kliničke neurofiziologije.

2. Kurs Kontinuirane edukacije Medicinskog fakulteta na temu **“Elektroencefalografija i polisomnografija”** (rukovodilac prof. dr Žarko Martinović) na kojem su uz naše predavače sudelovali i dva predavača po pozivu: prof. dr Ružica Kovačević Ristanović iz SAD (direktor Centra za proučavanje spavanja, Univerzitet u Čikagu) i dr Nikola Trajanović iz Kanade (Centar za poremećaje spavanja u Torontu).

Zbornik radova i sažetaka Kongresa objavljen je na srpskom i engleskom jeziku. Odabrani apstrakti biće objavljeni u časopisu *Clinical Neurophysiology* (u rubrici *Society Proceedings*). Ovaj časopis je zvanično glasilo Međunarodne federacije kliničke neurofiziologije. Odabrani radovi će biti pripremljeni za poseban suplement časopisa *Psijhijatrija danas /Psychiatry Today*. Posao izdavanja radova poveren je prof. dr Žarku Martinoviću.

U okviru Kongresa održan je jednodnevni

Simpozijum neurofizioloških asistenata na temu: EEG i neurofiziološka tehnika u okviru dijagnostike

Izdvajamo radove učesnika IMZ:

Tehnika izazivanja psihogenih neepileptičnih napada sugestijom i dijagnostičkim placebo – *Dana Milanović, Velimirka Lilić*

Elektroencefalografski nalazi kod sinkope – dijagnostička vrednost, *Dana Milanović*

Polisomnografija tehnike i dijagnostičke mogućnosti, *Snežana Zlatanov, Miroslava Majstorović*

Simpozijum kliničke neurofiziologije sa međunarodnim učešćem pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja

6. oktobar 2006. godine

Institut za mentalno zdravlje

Predavanja po pozivu održali su: prof. dr Ulf Ziemann, prof. dr Slobodan Apostolski, prof. dr T. Stošić Opinčal.

Okrugli stolovi: EEG i epilepsije; Nove tehnologije u kliničkoj neurofiziologiji; Aktuelne teme iz kliničke neurofiziologije (EP – EMNG)

Odabrani apstrakti na engleskom jeziku biće objavljeni u časopisu *Clinical Neurophysiology*.

Aktivnosti medicinskih sestara i tehničara IMZ

Savetovanje glavnih medicinskih sestara i tehničara, sestara iz prakse, nastavnika zdravstvene nege srednjih i visokih medicinskih škola sa međunarodnim učešćem, pokrovitelj – Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, Tara, 30.11-03.12.2005.

U Srbiji ima oko 40.000 sestara i imajući u vidu raznolikost poslova kojim se bave očekuje se nova strategija u definisanju struke, metodologije rada, statusa i intersektorske mreže. Teme Savetovanja odabrane su shodno aktuelnim zbivanjima u sistemu zdravstvene zaštite "Reforma u zdravstvu" – potrebe korisnika na koje može da odgovori sestra u okviru stručnih kompetencija i odgovornosti, modelima organizovanja sestara unutar zdravstvenih organizacija, jasnijem modelu dobre organizacije sestrinske službe uz poštovanje hijerarhije, uloge i zadataka. Ono što je najaktuelnije za sestrinsku struku jeste njen status, standard, normativ i položaj u društvu, o čemu su govorili odgovorni profesionalci – gde je sestra danas i koje su njene mogućnosti. Skup je dizajniran kao rad okruglih stolova i poster prezentacija. Izdvajamo aktivnosti članova IMZ:

Predavanje:

Komunikacione veštine u pristupu agresivnom pacijentu, Zlatko Vujin

Poster prezentacije medicinskih sestara IMZ:

Doživljaj nemoći kao manifestacija sekundarne i tercijarne dobiti kod nepsihotičnih pacijenata, Slavica Goranović

Prepoznavanje otpora kod alkoholičara i potreba za zdravstvenom negom, Dušanka Milenković

Savremeni pristup medicinske sestre u socioterapiji, Marina Lučić

Praktičan prikaz procesa zdravstvene nege kod manično-depresivnog pacijenta, Nikola Miljuš

Medicinska sestra kao član tima u unapređenju mentalnog zdravlja, Svetlana Pantelić Stevanović

Specifičnosti komunikacije kao veštine u proceni potreba za zdravstvenom negom u radu sa decom i porodicom u krizi, Biljana Miličević

Praktičan prikaz procesa zdravstvene nege kod manično-depresivnog pacijenta, depresivna faza, Olivera Piljak

Inicijativa sestre u terapiji agorofobičnog pacijenta, Ljiljana Subotić

Praktičan prikaz procesa zdravstvene nege kod depresivnog pacijenta, Ljiljana Mitrić, Maja Mičević, Slađana Milošević

Prepoznavanje krize kod zavisnika od psihoaktivnih supstanci i potreba za zdravstvenom negom, Ljiljana Lutovac

Seminar "Delokrug rada" Društva psihijatrijskih sestara-tehničara Srbije, Kikinda, 24. 11. 2006.

Društvo psihijatrijskih sestara-tehničara Srbije održalo je Seminar posvećen delokrugu rada medicinskih sestara-tehničara u Narodnom pozorištu u Kikindi. Na Seminaru je prezentovan "Delokrug rada" sestara i tehničara u psihijatriji, koji je prihvaćen od strane Ministarstva zdravlja.

Zlatko Vujin je na skupu govorio o aktivnostima Društva u prethodnom periodu i izneo plan rada za 2007. godinu. Skupu su prisustvovali Marina Žaja, Ljiljana Lutovac, Ljiljana Subotić, Tatjana Pravilović, Radomirka Medić.

Savetovanje glavnih medicinskih sestara i tehničara, sestara iz prakse, nastavnika zdravstvene nege srednjih i visokih medicinskih škola sa međunarodnim učešćem, Pokrovitelj – Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, Tara, 29.11-02.12.2006.

Dokumentacija po procesu zdravstvene nege

Savetovanje je bilo posvećeno dokumentaciji po procesu zdravstvene nege. Institut je učestvovao sa prezentacijom svoje medicinske dokumentacije po procesu zdravstvene nege koju je predstavio Zlatko Vujin. Skupu su prisustvovali Slavica Goranović i Tatjana Pravilović.

SARADNJA SA MINISTARSTVOM ZDRAVLJA REPUBLIKE SRBIJE

Zlatko Vujin, viši medicinski tehničar, koordinator vanbolničke službe IMZ, imenovan je za:

- člana Komisije za konsenzus pri Ministarstvu zdravlja. Zadatak Komisije je objedinjavanje rada svih sestrinskih asocijacija u zemlji.
- člana Komisije za stručni nadzor u oblasti zdravstvene nege, pri Ministarstvu zdravlja. Komisija obavlja nadzor i proverava kvalitet stručnog rada u oblasti zdravstvene nege.

Komisija za kulturu – “Kulturni krug sredom”

KOMISIJU ZA KULTURU OSNOVALA je direktorka Instituta prof. dr Dušica Lečić Toševski 20. 10. 2004. u sastavu: dr Mirjana Jovanović, predsednik i članovi: Nataša Petrović Stefanović, dr Milica Pejović Milovančević i Zoran Zdravković.

CILJEVI KOMISIJE su: organizovanje kulturnih programa i susreta sa javnim ličnostima, uspostavljanje saradnje sa fakultetima Univerziteta umetnosti Beogradskog univerziteta – radi obogaćivanja života pacijenata na hospitalnom lečenju, oplemenjivanja i edukacije, kao i druženja i razmene mišljenja i doživljaja pacijenata i osoblja Instituta.

Osmišljen je program ove Komisije nazvan ‘KULTURNI KRUG SREDOM’, definisano vreme i mesto održavanja susreta – svaka treća sreda u mesecu u 18.30^h, u Velikoj sali Instituta na IV spratu.

Svi događaji bili su maksimalno posećeni – sala od 100 mesta bila je prepuna, prisustvovali su pacijenti sa svih odeljenja. Bilo je gotovo uvek i spoljnih gostiju – lekara iz drugih ustanova, prijatelja Instituta, umetnika, javnih ličnosti. O susretima su izveštavali mediji, a veći broj događaja snimljen je za internu dokumentaciju.

KNJIGA UTISAKA formirana je na početku i u nju su se u danima posle događaja upisivali pacijenti, dajući izvanredne komentare. U knjigu su se upisivali i učesnici događaja – što je svojevrsni dokument i dokaz da je kreativni proces uvek recipročan: ovi koncerti, predstave, večeri, razgovori, činili su jedinstven događaj za ljude koji su se prvi put našli pred publikom koju čine isključivo psihijatrijski pacijenti.

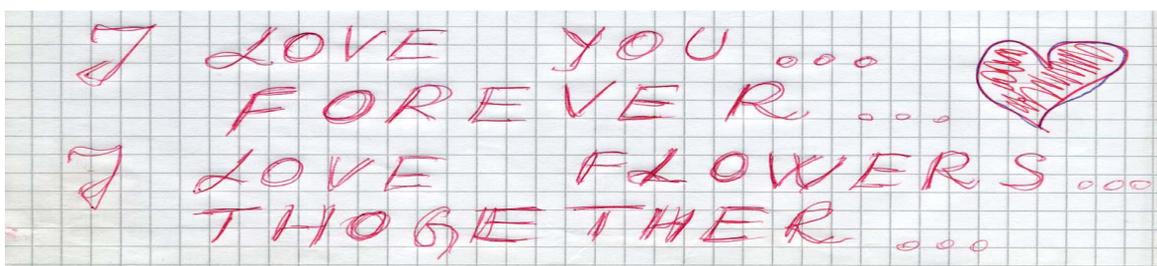
Iz knjige utisaka:

Ovo je moja šesta hospitalizacija po redu. Osoblje ove ustanove po prvi put otkada sam ja na lečenju, nam je priredilo prijatno iznenađenje, slušanje hora pod dirigovanjem Darinke Matić Marović. Na mene lično je ostavilo pozitivno mišljenje i uživala sam u njihovom izvođenju. Trebalo bi kad god se ukaže prilika praviti takve manifestacije. Smatram ih pozitivnim kao deo u lečenju pacijenata. Dušica, KPO I i III

Emocije koje je pobudila grupa “Zabranjeno pušenje” u meni su prava volja i želja za životom i radost. Pevala sam i ja sa svima. Željana

Bila sam na koncertu i to mi je prvi koncert uživo tako da sam oduševljena a mlade pijanistkinje su bile fantastične, oduševile su me. Sala je bila puna tu je prisustvovala i direktorica klinike koja je meni jako simpatična. Jednostavno ja sam oduševljena, oduševljena. Slađana

EMOCIONALNI KONTAKT, oslobađanje, podsticaj i plemenitost očigledni su sadržaj svih do sada izvedenih koncerata, susreta, razgovora, predstava i čine pun pogodak ovakve jedne zamisli i dobro osmišljenog programa.

Kvalitet, entuzijizam i predanost umetnika i drugih učesnika glavni su kriterijumi u izboru programa. U proteklom periodu u okviru "Kulturnog kruga sredom" izveden je sledeći program:

- "Lovačke priče", novinar Jovan Memedović (19. oktobar 2005)
- "Kako se pravi predstava", rediteljka Alisa Stojanović (23. novembar 2005)
- Svečani novogodišnji koncert "Pesme sveta", Akademski hor Collegium Musicum, dirigenti Darinka Matić Marović, Dragana Jovanović; solisti: Svetlana Bojčević Cicović, sopran, Vjera Adžić, sopran Radivoje Simić, tenor; Darko Manić, bas, Milena Gligić, klavir, Ivana Šljivić, frula (28. decembar 2005)
- Igor Blažević, Novogodišnji program za pacijente i decu zaposlenih u IMZ (27. decembar 2006)
- "Zabranjeno pušenje", koncert i takmičenje u pevanju uz pratnju orkestra (15. mart 2006)
- Trio "Azzuro", koncert povodom Svetskog dana muzike, Dana Džudović, klavir, Selena Jakovljević, violina, Katarina Stanković, violončelo (21. jun 2006.)
- "Mentalna sinemanija" – projekcija filma "Ni na nebu ni na zemlji" i kratak razgovor sa scenaristom filma Dušanom Jelićem (18. oktobar 2006)
- Nikola Tesla - uvek i svuda – 150 godina od rođenja, "Tesla i njegov muzej", video-prezentacija i razgovor sa Zoricom Civrić, kustosom Muzeja Nikole Tesla (15. novembar 2006)
- Koncert grupe Orthodox Kelts (20. decembar 2006)

***

Program "Kulturnog kruga sredom" prezentovan je na Kongresu Svetske psihijatrijske asocijacije u Istanbulu (12-16. jul 2006) sa dva filmska priloga, autora dr Mirjane Jovanović i prof. dr Dušice Lečić Toševski.

Bend "Zabranjeno pušenje" prihvatio je da, sada već tradicionalno, jednom godišnje učestvuje u radu "Kulturnog kruga sredom". Na njihovoj majici sa štampanim imenima gradova širom sveta gde su održali koncerte, ponosno stoji i ime našeg Instituta.

Susret sa profesorima i studentima Fakulteta dramskih umetnosti, uneo je nove interaktivne "supstance" i inspirisao pacijente za radionicu koja se odigrala sledeći dan. Radionica je bila posvećena eksperimentisanju sa ljudskim glasom, a kao rezultat ove radionice nastao je TV program "Moj glas", izabran za predstavnika naše nacionalne televizije na međunarodnom TV festivalu "Prix Europa Iris 2006." – Multicultural Television Programme of the year, Berlin, October 2006.

Pozorišni projekt sa decom sa posebnim potrebama

TAKO JE (AKO VAM SE TAKO ČINI)
Pozorišni esej o filozofiji tišine
14. decembar 2005.
Malo pozorište Duško Radović

Učesnici: Deca sa posebnim potrebama, deca i Dečije dnevne bolnice IMZ sa šefom dr Nenadom Rudićem, njihovi roditelji, vaspitači i pedagozi, glumci, plesači, publika i slučajni prolaznici.

Pozorišna predstava predstavlja završetak višemesečnog istraživanja i rada sa decom sa posebnim potrebama i nastavak daljeg traganja.

Program edukacija Centra za edukaciju IMZ

IMZ i ove godine organizuje i izvodi sledeće edukacije (detaljno na sajtu):

Međunarodno priznate edukacije:

Sistemska porodična terapija

Balint – seminar (dva semestra)

Ostale edukacije:

Mentalno zdravlje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (dva semestra)

Mentalna higijena razvojnog doba (dva semestra)

Seminar za patronažne sestre i socijalne radnike (dva semestra)

Osnovi psihodinamičkog savetovanja i psihoterapije odraslih (dva semestra)

Osnovi psihodinamičkog savetovanja i psihoterapije dece i adolescenata (dva semestra)

Sistemska porodična terapija alkoholizma, Uvodni kurs, II godina (dva semestra)

Jednodnevni seminari u domovima zdravlja

u Beogradu, uz podršku Novartisa

Teme:

Depresije

Anksiozni poremećaji

Anafranil u opsesivno kompulsivnom poremećaju

Mesto održavanja:

DZ Novi Beograd (12. i 19. maj 2006), DZ Stari Grad (09. jun 2006), DZ Voždovac (23. jun 2006), DZ Palilula (25. oktobar 2006), DZ Čukarica (9. novembar 2006), DZ Savski Venac (16. novembar 2006), DZ Mladenovac (30. novembar 2006), DZ Zemun (7. decembar 2006).

Predavači:

prof. dr Dušica Lečić Toševski, prof. dr Ivana Timotijević, prof. dr Marko Munjiza, doc. dr Zorka Lopičić, doc. dr Smiljka Popović Deušić, prim. dr Petar Nastasić, dr Nataša Arandžević, doc. dr Zorka Lopičić, dr Mirjana Todorović, dr Saveta Draganić Gajić, dr Roza Panoski, dr Goran Gajić, dr Nataša Arandžević, dr Čedo Miljević, dr Zagorka Bradić i dr Branko Popović iz Novartisa.

Edukacija medicinskih sestara i tehničara o bolestima zavisnosti (dva semestra)

Uvodni kurs iz Roršah-testa – Eksnerov integrativni sistem (dva semestra)

Srednja grupa (dva semestra)

Edukacija za rad sa licima sa poremećajima ponašanja (jedan semestar)

Opšta i specifična reedukacija psihomotorike i relaksacija (dva semestra)

Opšta defektološka dijagnostika – praktična primena (jedan semestar)

Dijagnostika i tretman razvojnih jezičkih poremećaja (jedan semestar)

Specifične smetnje učenja: prepoznavanje i rana intervencija u vrtiću i školi (jedan semestar)

Citogenetičke metode kultivacije različitih tkiva (3 nedelje; 5 nedelja; 3 meseca)

Značaj prenatalne dijagnostike i genetičko savetovanje (tri meseca)

Citogenetička analiza tkiva (deset meseci)

Edukacija lekara primarne zdravstvene zaštite za tretman pacijenata sa problemima mentalnog zdravlja

Četvrti ciklus edukacije koju organizuju Institut za mentalno zdravlje, Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, Kantonalni zavod za zaštitu zdravlja iz Sarajeva, Institut za javno zdravstvo iz Sarajeva i Norveško lekarsko društvo održaće se, kao i ranijih godina, istovremeno u Beogradu i Sarajevu, u martu, aprilu i junu 2007. U ovoj kontinuiranoj edukaciji lekara opšte medicine učestvovali su lekari iz svih šesnaest domova zdravlja u Beogradu.

U ovom ciklusu, prema predlozima učesnika iz prošlog ciklusa, teme su: Nasilje i agresija u adolescenciji, Zdravlje muškaraca i žena, Mentalno zdravlje starih osoba, Psihoteični poremećaji u opštoj praksi.

Ostale edukativne aktivnosti

Mirjana Jovanović: Epilepsija dečjeg uzrasta, januar 2006, predavanja u edukaciji zaposlenih u predškolskim ustanovama (opštine Zvezdara i Voždovac).

Kontinuirana edukacija neurofizioloških sestara

U periodu od juna 2005. do jula 2006. godine šest učesnika je uspešno završilo ovu edukaciju.

Lekcije IMZ

28. oktobar 2005.

Nadežda Lazarević, mr. Dragoljub Janković,
prim. dr Zoran Stanković, Aleksandar Daković

Prikaz rada socioterapijskog kluba lečenih alkoholičara
Dnevne bolnice IMZ

11. novembar 2005.

Akademik Vladeta Jerotić

Alfred Adler – Život i delo (povodom 135 g. od rođenja)

25. novembar 2005.

Prof. dr Ivana Timotijević

Mesto Tegretol®-a CR 400 u psihijatriji

Prof. dr Žarko Martinović

Primena Tegretol®-a CR 400 u neurološkim indikacijama

Mr. ph. Ružica Veličković

Prednosti kontrolisanog oslobođenja (CR) nad
konvencionalnim karbamazepinom

09. decembar 2005.

Dr Branka Pecotić, Tavistok klinika London

Psihoterapija u javnom zdravstvu

23. decembar 2005.

Nataša Petrović Stefanović, prof. dr Stevan Petrović

Diskutant: prof. dr Dušica Lečić Toševski

Lilit – Tamna strana žene

13. januar 2006.

Prof. dr Andreja Krajgher Guzina, dr Oliver Vidojević,

mr Tijana Miladinović

Psihoterapija dijade u prevenciji razvojnih poremećaja

17. februar 2006.

Dr Marija Radojević, kl. psiholog, Australija

Kliničke implikacije vezivanja i traume

24. februar 2006.

Prim. dr Vera Trbić

Patološko kockanje

10. mart 2006.

Prof. dr Ljubomir Erić

Promocija knjige "Psihoterapija", III izdanje

Učesnici: prof. dr Dušica Lečić Toševski, doc. dr Zorka
Lopičić

24. mart 2006.

Sandra Stanković

Prikaz internacionalnog workshop-a "Psihosocijalna
pomoć deci oboleloj od AIDS-A i AIDS siročićima, Haifa,
Izrael

14. april 2006.

Prof. dr Vladan Starčević

Psihopatologija disforije: Pomodna terminologija i
konceptualni haos

26. maj 2006.

Sandra Stanković

Preživeti i živeti sa traumom i gubitkom

09. jun 2006.

Stručni tim Dnevne bolnice za
mlade politoksikomane

Prikaz rada

27. oktobar 2006.

Dr Michel Botbol

"Milieu" psihoterapija za granične
adolescente u dnevnoj bolnici

10. novembar 2006.

Prof. dr Žarko Martinović

EEG u psihijatriji

24. novembar 2006.

Dr Velisav Đotunović

Promocija knjige "Mladalačko doba
- odrastanje i sazrevanje"

20. decembar 2006.

Projekcija edukativnog filma
"Hamiltonova skala za procenu
depresivnosti", Hemofarm A.D.

22. decembar 2006.

Branka Pecotić (Tavistok klinika,
London)

Frojdova psihologija grupe – Su-
kob između socijalnih i narcističkih
potreba u ljudskoj prirodi

Akademik Vladeta Jerotić

Frojd i religija danas

POSLOVNI BONTON – gradnja sopstvenog stila i imidža

Dr Vesna Danilovac, šef marketinga
Velefarma, 4. i 17. novembra 2005.
godine, održala je predavanje na
temu "Poslovni bonton – gradnja sop-
stvenog stila i imidža".

Predavanje je bilo namenjeno zapos-
lenima u našoj ustanovi, i s ponosom
ističemo da smo prva zdravstvena us-
tanova, prema našem znanju, u kojoj
je organizovan ovakav vid kratke edu-
kacije u oblasti sticanja novih znanja
i veština.

Novosti

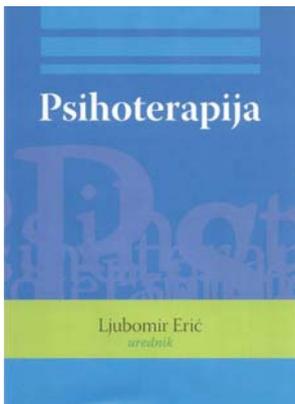
Prof. dr Dušica Lečić Toševski je na Generalnoj skupštini Svetske psihijatrijske asocijacije održanoj u Kairu 12. septembra 2005. izabrana za Koordinatora psihijatrije za Zonu 9 (Centralna Evropa).

Ponovo je izabrana za člana Radne grupe za Sekcije WPA.

Jula 2006. izabrana je za predsednika Radne grupe za "Masovno nasilje i mentalno zdravlje" Svetske psihijatrijske asocijacije.

Pored toga, član je Saveta Predsedničkog programa Svetske psihijatrijske asocijacije "Psihijatrija orijentisana na osobu".

Postala je član Kraljevskog medicinskog saveta princeze Katarine Karađorđević.

Izdavač: Instiut za
mentalno zdravlje
ISBN 86-82277-49-2

PSIHOTERAPIJA - Ljubomir Erić, urednik

...“Psihoterapija”, knjiga koju je uredio profesor Ljubomir Erić jedina je sveobuhvatna knjiga iz te oblasti u našoj sredini koja će pomoći da se ozbiljan zadatak kakav je psihoterapija obavlja na kvalifikovan način. Ta odlična knjiga i njen integrativni pristup čine je neophodnim udžbenikom za sve koji se bave lečenjem i prevencijom mentalnih poremećaja – psihoterapeute, psihijatre, psihologe, defektologe, lekare opšte medicine, studente. I ne samo za njih već i za one koji se bave konsultativnom psihijatrijom, kao i za zainteresovane laike koji žele da se upoznaju sa psihoterapijom, jednom od najzanimljivijih oblasti medicine i psihologije i započnu dijalog sa samim sobom, na neprekidnom putu individuacije ličnosti. Priprema se da se psihoterapija uvede kao zasebno zanimanje, kao i zakona o psihoterapiji, dodatni je razlog da ova izuzetna knjiga bude prepoznata kao neophodna literatura sadašnjih i budućih terapeuta.

Januar 2006.

Dušica Lečić Toševski

PRIRUČNICI O PREVENCIJI SAMOUBISTVA

(prevod i publikacija uz dozvolu i finansijsku podršku SZO):

- Priručnik za lekare opšte medicine
- Priručnik za lekare primarne zdravstvene zaštite
- Priručnik za nastavnike
- Priručnik za stručnjake zaposlene u medijima
- Priručnik za službenike zatvora
- Kako započeti grupni rad sa ožalošćenima

Priručnike su preveli članovi Nacionalne komisije za mentalno zdravlje koji su i organizovali njihovu prezentaciju u Valjevu, Kragujevcu, Novom Sadu i Beogradu.

PSIHIJATRIJA DANAS 2005/37/2/227-380

PREGLEDNI RADOVI

- **Da li su mentalno obolele osobe sklonije nasilnom ponašanju?** /M. Milić

ISTRAŽIVAČKI RADOVI

- **Prenatalne predstave očeva o privrženosti su prediktivne za vezu ocu i deteta od petnaest meseci: australijsko iskustvo** /M. Radojević
- **Povezanost posttraumatskog stresa i kvaliteta života kod građana nakon vazdušnih napada** /J. Janković Gavrilović, D. Lečić Toševski, O. Čolović, S. DImić, V. Šušić, M. Pejović Milovančević, S. Popović Deušić, S. Priebe
- **Evaluacija grupne kognitivne psihoterapije posttraumatskog stresnog poremećaja** /T. Čavić, M. Pejović

STRUČNI RADOVI

- **Likantropija u radovima vizantijskih lekara** /V. P. Kontakakis, Dž. G. Laskaratos, P.P. Ferentinos, M. V. Kontakakis, Dž. H. Hristodulu
- **Dvojstvo žene** / N. Petrović Stefanović, S. Petrović
- Madridska deklaracija (jun 2005)

Udruženja

UDRUŽENJE GRAĐANA ZA BORBU PROTIV BOLESTI ZAVISNOSTI "INTEGRA"

Beograd, Palmotićeve 37

Udruženje "INTEGRA" počelo je sa radom 13. oktobra 2004. To je prvo udruženje korisnika usluga u Srbiji pri Institutu za mentalno zdravlje, neprofitnog karaktera. Udruženje predstavlja savremeni pristup produženog lečenja bolesti zavisnosti u kojem učestvuju svi članovi porodice lečenog zavisnika sa ostvarenim značajnim rezultatima.

Osnovni ciljevi su trajna apstinencija, postizanje maksimalnog nivoa rehabilitacije i resocijalizacije kao i povratak lečenih zavisnika od psihoaktivnih supstanci normalnom životu i radu, porodici i prijateljima.

"INTEGRA" u svom radu ostvaruje neposrednu saradnju sa državnim organima i organizacijama, bolnicama i školama. Kroz ove oblike saradnje "INTEGRA" istovremeno ostvaruje preventivnu i edukativnu funkciju u društvu, širi saznanje da nije sramota lečiti se, nego je sramota ne lečiti se a biti zavistan, prezentira informaciju o mogućnostima uspešnog lečenja i suzbijanja alkoholizma, narkomanije i mogućnostima podizanja nivoa kvaliteta života lečenih zavisnika. Stručni nadzor i usmerenje rada Udruženja realizuje Institut za mentalno zdravlje preko svojih eksperata.

Jedan od ciljeva "INTEGRA-e" je da utiče na društvo radi postizanja pozitivnog stava u prihvatu uspešno lečenih zavisnika, prilikom njihovog prijema u školu, fakultet ili radnu organizaciju i porodicu.

Skelet "INTEGRE" predstavljaju 6 porodica, koje su danas na pravom putu, čiji osnovni kapital predstavljaju odnosi u porodici, položeni ispiti, radni uspesi dece i roditelja što jasno pokazuje povećan kvaliteta života.

Plan Integre obuhvata:

Projekt "INTEGRA INFORMATOR" – informisanje društva o saznanjima i rezultatima.

Projekt "UDRUŽIMO SNAGE" – iskustvo uspešnosti koje su članovi stekli u savladavanju bolesti zavisnosti, predstavlja obavezu članova udruženja u pružanju pomoći da što više ljudi da nađe put uspešnog lečenja od bolesti zavisnosti.

Projekt "RODITELJI-RODITELJIMA" – ističe značaj porodice u nastanku i lečenju bolesti zavisnosti.

Projekt "KULTURNE VREDNOSTI MLADIH U XXI VEKU" – dokaz da psihoaktivne supstance nisu neophodan uslov za realizaciju kulturnih aktivnosti mladih.

Projekt "DAN ISTINE" – istina o katastrofalnim posledicama bolesti zavisnosti za pojedinca, porodicu i društvo.

"INTEGRA" se finansira od članarina, doprinosa prijatelja, donatora i sponzora koji smatraju da ova akcija ima značaj za omladinu, porodicu i društvo.

Svake prve srede u mesecu održavaju se sastanci mladih a svake četvrte srede sastanak starijih članova "INTEGRE".

Predsednik Udruženja "INTEGRA"
– Zoran Matić, dipl. ing.

Zamenik predsednika – Igor Olujić

Blagajnik – Vlada Gukić

Zapisničar – Jovan Filipović

Upravni odbor:

Vojko Bjeković, predsednik,

Rada Gukić, Dr Svetlana Matić,
Dragana Antić, Stanković Vesna

Udruženje "INTEGRA" radilo je na osnovu svog Plana rada usvojenog na Osnivačkoj skupštini. Izdvajamo neke aktivnosti:

- Dr. Goran Lažetić i Aleksandar Stupar napravili su web sajt sa savremenom prezentacijom INTEGRE: statut, aktivnosti, aktuelnosti itd. www.integra.org.yu

Predavanja:

- "Reforme u psihijatriji", dr Petar Nastasić
- "Zavisnost od interneta", dr. Goran Lažetić
- "Infektivne bolesti i rizično ponašanje", dr. Svetlana Matić

Radionica:

- "Šta je samostalnost i kako se ona realizuje", dr. Voja Majkić

Kulturne aktivnosti:

- Poseta galerijama

Sportske aktivnosti:

- Osvajanje planinskog vrha Srednji Povlen sa Planinarsko-ekološkim društvom Povlen
- Turnir u malom fudbalu 24. aprila i 25. maja 2005. godine

IMENA I NADE – ZA ZDRAV ŽIVOT

U dvorani "Pogon" Doma omladine, 01.09. 2005. god., održana je aukcijska izložba slika, crteža, grafika i skulptura pod nazivom "Imena i nade" u organizaciji Udruženja "Integra" Beograd.

Skulptura Milomira Markovića

Učestvovali su umetnici donatori: Alan Bećiri, Biljana Vuković, Biljana Jovanović, Bojana Bjeković, Branko Miljuš, Dragan Momirov, Dragana Marković Maslovarić, Dušan Miljuš, Gordan Nikolić, Igor Maslovarić, Isidora Ivanović, Maja Simić, Milomir Marković, Momčilo Bjeković, Nenad Miločević, Novica Antić, Radomir Knežević, Sonja Ognjenović. Hvala im!

Davor Džalto, istoričar umetnosti, koji je izložbu otvorio rečima da je umetnost snaga koja doprinosi oslobađanju ličnosti od mnogih nepotrebnih stega, pa samim tim oslobađanju i od, možda najopasnije, bolesti zavisnosti, pred kojom svakako ne treba zatvarati oči.

Intermedijalnosti događaja doprineli su Tamara Dobranić student FMU (harfa) i Stjepan Rabuzin takođe student FMU (kontrabas).

Aukciju su vodili glumci Borka Tomović i Viktor Savić.

“Pogon” Doma omladine bio je ispunjen do poslednjeg mesta. Prisutni su bili, kako eminentni stručnjaci i ljudi iz različitih oblasti nauke, umetnosti, privrede, tako i veliki broj mladih ljudi koji se, možda, najčešće i najneposrednije suočavaju sa problemom zavisnosti, i očekujući podršku i smernice, dali neophodnu svežinu i motiv daljem radu “Integre”.

Prihod od prodaje radova namenjen je realizaciji programa preventivnog delovanja protiv bolesti zavisnosti, a za zdrav život.

Činjenica da su svi kontaktirani umetnici prihvatili učešće na izložbi i darovali svoja dela, objašnjava vrednost i smisao ciljeva koje “Integra” ostvaruje, ali još snažnije ističe njihovo saznanje i svest da bolest zavisnosti nije problem samo obolelih porodica zbog zavisnika u njoj, već problem celog društva zbog zavisnika u njemu.

Verujemo da će već u budućnosti svako naselje u Srbiji imati jezgro slično “Integri”.

SOCIO-TERAPIJSKI KLUB LEČENIH ALKOHOLIČARA

IZVEŠTAJ O RADU 43. GODIŠNJE SKUPŠTINE KLUBA

održane 20. maja 2006. godine

Treća subota u maju svake godine, pa i ove, poseban je dan za članove Socio-terapijskog kluba “Palmotićeve” budući da se toga dana održava redovna godišnja skupština Kluba. Ova je, po mnogo čemu bila izuzetna. Prvo po posećenosti – prvi put, za poslednjih 10 godina da su kao gosti bili prisutni predstavnici čak 16 klubova lečenih alkoholičara iz Srbije, od kojih tri sa svojim terapeutima. Kao gosti na Skupštini, prvi put su bili i predstavnici radnih organizacija BPK i Telekom “Srbija” kao i predstavnik Centra za socijalni rad SO Palilula. Skupštini je prisustvovalo i 13 predstavnika IMZ – lekara i terapeuta, kao i zamenica glavne sestre IMZ, sestra Tanja Pravilović.

Izveštaj o radu bio je kratak ali pregledan i obuhvatio je ono što je bilo novo u Klubu u proteklih godinu dana, sa osvrtom na probleme kojih je bilo a koji su rešavani na terapijski način i zadatke u narednom periodu.

Centralna tema bilo je izlaganje članice Kluba Biljane Grbović pripremano za Forum o unapređenju i prevenciji mentalnog zdravlja na temu “Uspešno lečeni alkoholičari – potencijal u lečenju bolesti alkoholizma” koje, zbog velikog broja učesnika i ograničenog vremena nije bilo uvršteno u program. Utisci i komentari koji su usledili nakon izlaganja ukazali su na značaj sveobuhvatne i veoma kvalitetno obrađene teme. Ocenjeno je da bi, kao doprinos borbi protiv alkoholizma, bilo korisno da ovo izlaganje dopre do mnogo većeg broja slušalaca.

Još jedna novina u radu Skupštine je što nisu date zahvalnice predstavnicima gostujućih klubova i radnih organizacija kao ni uspešno lečenim članovima Kluba, koji su priznanja dobili na sastanku Kluba pre Skupštine. Učesnici su imali priliku da ih pozdrave na kraju zvaničnog dela Skupštine, što je dobro ukomponovano u tok cele Skupštine i zajedno sa slajdom Meštovićevo “Pobednika” zaokružilo opšti utisak. Posle zvaničnog dela prisutnim gostima je priređena zakuska sa slatko slanim prilozima članica Kluba.

Ova aktivnost je angažovala većinu članova Kluba, Dnevne bolnice i Kliničkog odeljenja Bloka za alkoholizam, ne samo tog, 20. maja već i nekoliko dana ranije da bi i prostorije Kluba i dvorište Instituta bili posebno uređeni i primereni jednom ovakvom događaju.

U okviru Skupštine kluba “Paunov vrt” i završenog literarno-likovnog konkursa na temu “Moj alkoholizam od pakla do sunca”, 28. maja 2006. god. postavljen je mozaik “Paun” (100x60) delo akademskog vajara Rašić Milorada. Istog dana je postavljena i nova ploča sa natpisom ustanove, rad grafičkog majstora Milenković Steve. Takođe su dodeljene nagrade pobednicima navedenog konkursa.

U toku leta postavljena je fontana u dvorištu našeg Centra, delo dipl. ing. šumarstva Kamilić Velinke.

"KLUB SREDOM"

U Institutu je organizovan "Klub sredom" za pacijente koji boluju od hroničnih mentalnih poremećaja. Klub vode Marina Paunović, socijalni radnik i Verica Milošev, medicinska sestra. "Klub sredom" organizuje se zahvaljujući ljubaznoj podršci kompanije Janssen Cilag Division of Johnson & Johnson" čiji je kredo:

"Verujemo da je naša prva obaveza prema lekarima, bolničarima i pacijentima, prema majkama i očevima i svim ostalim koji koriste naše proizvode i usluge, i smatramo za našu dužnost da učestvujemo u radu klubova pacijenata".

Predavači i teme u 2006. godini

- Shizofrenija – Prof. dr Marko Munjiza
- Lekovi, moditen – Dr Milo Jokanović
- Stres – Dr Saveta Draganić Gajić
- Strahovi – Dr Slobodan Milojević
- Bipolarni afektivni poremećaj – Dr Goran Gajić
- Predrasude – Prof. dr Branko Ćorić
- Kvalitet života – Dr Olja Čolović
- Gostovanje - Dr Paolo Serra
- Poremećaji ličnosti – Dr Biljana Lukić

SLIKARSKE RADIONICE

Slikarske radionice održavaju se jednom mesečno, u okviru "Kluba sredom", od marta 2006. godine. Radionica prisustvuje oko 30 pacijenata, a u praktičnom radu učestvuje od 15 do 20 osoba. Vodi ih dr Bogdanka Čabak, lekar opšte medicine i slikar.

Ciljevi ovih radionica odnose se na psihosocijalnu podršku: na podsticanje inicijative, opažanja, mašte, slobode izraza, na smanjenje pasivnosti, na jačanje motivacije, poboljšanje strukturisanja vremena i kontakata među učesnicima, tj. druženja uz rad.

Program rada prilagođava se individualno, uvek u odnosu na želje i mogućnosti pacijenata.

Metod rada je kombinovan, uz individualan praktični rad. Deo svake radionice posvećen je upoznavanju osnovnih činjenica iz istorije umetnosti u odnosu na najznačajnije događaje i postignuća perioda o kom se govori (poput

sinoptičkih tabela), uz osvrt na biografije najistaknutijih umetnika koji su pripadali tom dobu.

Tehnike i materijali koji se upotrebljavaju su različiti: olovke, ugalj, drvene bojice, tempere, pasteli, i oni omogućavaju crtanje, slikanje i pravljenje kolaža.

Dosadašnje iskustvo rada slikarskih radionica je pozitivno: broj učesnika radionice se povećava, kao i njihova motivacija za rad. Atmosfera tokom rada je vrlo prijatna, učesnici su i sve slobodniji i sigurniji u svom izražavanju, izboru tema, materijala i boja.

GRUPA DECE I ADOLESCENATA SA MIGRENOM

Osnivački sastanak održan je 31. januara 2006, uz učešće pacijenata, njihovih roditelja, dr Mirjane Jovanović, šefa Kabineta za glavobolje i Rade Đokić, defektologa.

Cilj formiranja grupe, u skladu sa preporukama Panevropske inicijative Evropske Federacije za glavobolju, je poboljšanje kvaliteta života pacijenata sa glavoboljom i smanjenje opterećenja društva glavoboljom kao hroničnom bolešću.

U planu je štampanje informatora o prirodi bolesti, i skretanje pažnje stručne i laičke javnosti, kao i državne uprave, na ovaj značajan remetilački činilac u sveukupnom društvenom životu.

Sastanci se redovno održavaju, svakog poslednjeg utorka u mesecu, s početkom u 17h, u prostorijama Kabineta ili Dispanzera za decu i omladinu.

GRUPE ZA SAMOPOMOĆ OSOBA SA EPILEPSIJOM

Grupa formirana od pacijenata i njihovih članova porodice sa ciljem osposobljavanja za samopomoć osoba obolelih od epilepsije, krenula je sa aktivnostima na Odseku za epilepsije u julu 2006. godine.

Internet savetovalište za epilepsije

Stručni konsultant Savetovališta je prof. dr Žarko Martinović.

www.epilepsija.info

Objavljeni i referisani radovi stručnjaka IMZ

Poglavlja u inostranim knjigama

1. Lecic Tosevski D, Christodoulou GN, Pejovic Milovancevic M, Tenjovic L, Draganic Gajic S, Stepanovic J. Personality of future psychiatrists – a need for assessment? *Advances in Psychiatry* (Ed. G. N. Christodoulou), Vol. II. Servier, WPA, 2005, pp. 197-202.
2. Cavic T, Lecic Tosevski D. Case vignette. In: *Teaching ethics in psychiatry – Case vignettes* (Eds. A. Carmi, D. Moussaoui, J. Arboleda-Florez). International Center for Law and Ethics, Faculty of Law – Haifa, 2005, pp. 74-75.
3. Lecic Tosevski D, Divac Jovanovic M. Anxiety, avoidance and personality – A dynamic borderland. In: *Personality Disorders* (Eds. M. Maj, H. S. Akiskal, J. E. Mezzich, A. Okasha). WPA Series, Evidence and Experience in Psychiatry. John Wiley and Sons, 2005, p. 391-393.

Radovi štampani u celini u međunarodnim časopisima

1. Panayiotopoulos G, Benbadis S, Dulac O, Martinovic Z. et al. Efficacy and tolerability of the new antiepileptic drugs (correspondence). *Neurology* 2005; 64 (1): 70-77.
2. Lecic Tosevski D. Forum on the reform of psychiatry. *Science and Care* 2005, 2, p.4.
3. Lecic Tosevski D, Pejuskovic B. Mental health care in Belgrade – challenges and solutions. *European Psychiatry* 2005, 20, S2, 266-269.
4. Lecic Tosevski, D. Prevention and mental health promotion: a need for International collaboration. *Psychiatriki*, 2005, 16, 1, 7-8.
5. Lecic Tosevski D, Pejovic Milovancevic M, Popovic Deusic S. Reform of mental health care in Serbia: ten steps plus one. *World Psychiatry* 2006 (in press).
6. Lecic Tosevski D. Commentary. *International Journal of Therapy and Rehabilitation* 2006, p.510.
7. Lecic Tosevski D, Pejovic Milovancevic M, Pejuskovic B, Popovic Deusic S, Tanovic Mikulec E, Hoftvedt BO. Burn-out syndrome of general practitioners in post-war period. *Epidemiologia e Psichiatria Sociale* 2006, 15, 4, 307-310.
8. Divac N, Lecic Tosevski D, Babic D, Djuric D, Prostran M, Samardzic R. Trends in consumption of psychiatric drugs in Serbia and Montenegro 2000-2004. *Pharmacoepidemiology and Drug Safety* 2006 (in press).
9. Lecic Tosevski, Pejovic Milovancevic M. Stressful life events and physical health. *Current Opinion in Psychiatry* 2006; 19: 184-189.

10. Tosevski J, Lecic Tosevski D. Canceled female external genitals: Possible morphopsychological clue to unique emotional and cognitive evolutionary matrix of man. *Medical Science Monitor* 2006, 12, 5, HY11-19.

Poglavlja u nacionalnim knjigama i monografijama

1. Martinović Ž. Epilepsije razvojnog doba. U: Bojanin S. (ur.) *Psihijatrija razvojnog doba*. Beograd; ZUNS, 2005.
2. Jovanović M. Hiperkinetički sindrom. U: Bojanin S. (ur.) *Psihijatrija razvojnog doba*. Beograd; ZUNS, 2005.
3. Čalovska Hercog N, Draganić Gajić S, Nagulić D. Edukacija iz sistemske porodične terapije. U: *Psihoterapija*. (ur. Lj. Erić). IMZ, Beograd, 2005. str. 267-284.
4. Lečić Toševski D. Umesto predgovora. U: *Gde počinje – gde prestaje psihijatrija* (ur. B. Čorić). IMZ, Beograd, 2005.
5. Lečić Toševski D. Tri principa psihoterapije. U: *Psihoterapija* (ur. Lj. Erić). IMZ, Beograd, 2006, str. V-VII.
6. Lopičić Z. Edukacija iz psihoanalize i psihoanalitičke psihoterapije. U: *Psihoterapija* (ur. Lj. Erić). IMZ, Beograd, 2006, str. 113-123.
7. Lopičić Z. Predgovor srpskom izdanju. U: *Psihoanalitičko savetovanje*. Majkl J. Paton, Naomi M. Meara, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2006.
8. Lečić Toševski D, Draganić Gajić S, Šušić V. Stres i rađanje. SANU. U: *Kako zaustaviti belu kugu u Srbiji* (urednici V. Šulović, T. Vejnović i sar). SANU i SLD, 2006, str. 103-120.
9. Pejović Milovančević M. Vaspitanje za zdravlje kroz životne veštine. Ministarstvo prosvete i sporta, Republika Srbija, 2006. str.155-172. i str.197-210.
10. Milovanović D, Draganić Gajić S. Zavod za mentalno zdravlje/Institut za mentalno zdravlje. U: *Nastava neuropsihijatrije na Medicinskom fakultetu u Beogradu, katedra, klinike i instituti 1923-2003* (ur. D. Milovanović), Medicinski fakultet, Beograd, 2006: str. 187-214.
11. Miljević Č, Milosavljević M. Farmakoekonomija anksioznih poremećaja. U: *Prostran M, Samardžić R, Timotijević I, Đurić D* (ur.) *Farmakoekonomija u psihijatriji*. Medicinski fakultet, Beograd, 2006.

Knjige i priručnici

1. Potrebić J. *Alkoholizam – iz prakse za praksu*. Blue Queen d.o.o., 2005.
2. Martinović Ž. *Lečenje epilepsije*. Velarta, 2005.
3. Čorić B. (ur.). *Ljudi govore – Gde počinje – gde prestaje psihijatrija*. Institut za mentalno zdravlje, 2005.
4. Kaličanin P. *Bihevioralna terapija*. ZZUNS, 2005.
5. Jankulov Putnik T, Pušica Tasić J. (ur.). *Staze ka mentalnom zdravlju*. Institut za mentalno zdravlje, 2005.
6. Miladinović T. *Osobnosti temperamenta beba i rizik za psihosocijalni razvoj*. Institut za mentalno zdravlje, 2005.
7. Martinović Ž. *Glavobolje – klasifikacija i lečenje*. Udruženje za kliničku neurofiziologiju SCG, Beograd, 2006.
8. Lažetić G. *Internet – gospodar ili potčinjeni?* IMZ, 2006.
9. Erić Lj. (ur.) *Psihoterapija*. IMZ, 2006.
10. Đotunović V. *Mladalačko doba – odrastanje i sazrevanje*. BMG, Beograd, 2006.
11. Drakulić B. *Subjektivno vreme u traumatskom stresu*. Izdavačka knjižnica Zorana Stojanovića, Novi Sad, 2006.

12. Jašović-Gašić M, Damjanović A, Marić N, Miljević Č, Đurić D. Antidepresivi. Hemofarm AD, II izdanje, Beograd 2006.
13. Jašović-Gašić M, Damjanović A, Ivković M, Marić N, Miljević Č, Đurić D. Stabilizatori raspoloženja. Hemofarm AD, Beograd 2006.

Radovi štampani u nacionalnim časopisima

1. Lečić Toševski D. Savremeno određenje poremećaja ličnosti – ponovo otkrivena prošlost. *Psih. danas* 2004,36,2,243-260.
2. Jovanović M. "Otvorena vrata – čin prvi". *Psihijatrija danas* 2005; 1.
3. Draganić Gajić S. Kvalitet života porodica depresivnih osoba. *Psihijatrija danas* 2005, Suppl. 37/1:131-137.
4. Jankovic Gavrilovic, J, Lecic Tosevski D, Dimic S, Susic V, Colovic O, Pejovic Milovancevic M, Priebe, S. Posttraumatic stress and quality of life. *Psihijatrija danas*, 2005,37,2,289-314.
5. Lečić Toševski D, Čurčić V, Grbeša G, Išpanović Radojković V, Jović V, Kokora G, Mihailović G, Milićević Kalašić A, Stanković Z, Stanojković M, Vučković N. Zaštita mentalnog zdravlja u Srbiji – izazovi i rešenja. *Psihijatrija danas*, 2005, 37,9-15.
6. Pejović Milovančević M, Pavlović M, Lečić Toševski D, Tenjović L. Promena diskriminativnog i negativnog stava prema mentalnim bolestima kod školske dece. *Nastava i vaspitanje*, 2005, 54, 1, 89-99.
7. Stepanović, J, Ostojić M, Lečić Toševski D, Giga V, Vuković O, Đordjević Dikić A, Beleslin B, Nedeljkić I, Nedeljkić M, Stojković S, Petrašinović Z, Stanković G, Orlić D, Vukčević V, Vasiljević Z. Mentalni stres test i endotelna disfunkcija. *Balneoklimatologija*, 2005, 29, 2, 283-287.
8. Draganić Gajić S, Čalovska Hercog N, Lečić Toševski D, Pilja V. Tretman zlostavljane i zanemarene dece i njihovih porodica u kontekstu komplikovanog razvoda braka. *Medicinski pregled*, 2005, 58, 11-12, 563-566.
9. Draganić Gajić S, Lečić Toševski D, Čalovska Hercog N, Nagulić D, Stamenković Rudić B, Dimić S. Disfunkcionalnost bračnog odnosa i karakteristike ličnosti partnera. *Medicinski pregled*, 2005, 58, 175-179.
10. Pejović Milovančević M, Lečić Toševski D, Tenjović L, Draganić Gajić S, Christodoulou G, Stepanović J. Stav specijalizanata psihijatrije o mentalnim bolestima. *Medicinski pregled* 2006. (u štampi).
11. Čavić T, Lečić Toševski D, Pejović M. Posttraumatski stresni poremećaj i strategije prevladavanja kod psihotraumatizovanih izbeglica. *Medicinski pregled* 2006 (u štampi).

Radovi štampani u zbornicima međunarodnih kongresa

1. Draganić Gajić S, Lecic Tosevski D, Calovska Hercog N, Nagulic D, Stojanovic S. Divorce – significance of context in assessment of individual psychopathology. XIII World Congress of Psychiatry, Cairo, Book of abstracts 2005: p.656.
2. Lecic Tosevski D, Draganić Gajić S. The flow of refugees during the Balkan wars – who were they and where they escape. *International Psychological Trauma Meetings. Istanbul, Book of Abstracts*, 2005: 104.
3. Christodoulou G, Douzenis A, Lecic Tosevski D, Christodoulou N. Establishing links with overseas divisions of the UK Royal College of Psychiatrists for improving mental health – The European Division: launching and perspectives. XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abstract Book, p. 342.
4. Franciskovic T, Ljubotina D, Lecic Tosevski D, Bravo Mehmedpasic A, Shuttzwohl M, Priebe S. Specialised treatment for war related PTSD – are they effective? IV International Psychological Meeting, Istanbul, 1-4 December 2005, Book of Abstracts, p. 33.

5. Lecic Tosevski D. Prevention of trauma instead of prevention of consequences. XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abstract Book, p. 69.
6. Schuetzwohl M, Will AK, Ljubotinja D, Jankovic Gavrilovic J, Lecic Tosevski D, Priebe S. Who receives treatment for posttraumatic stress? XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abst. Book, p. 87.
7. Lecic Tosevski D, Priebe S, Schuetzwohl M, Galeazzi JM, Ajdukovic D, Franciskovic T, Popovski M. The role of multicentric research in prevention of stress consequences. XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abstract Book, p. 102.
8. Lecic Tosevski D. The impact of the WPA consensus statement on prevention in psychiatry. XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abstract Book, p. 116.
9. Lecic Tosevski D. Personality dimensions and posttraumatic stress. XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abstract Book, p. 212.
10. Pejuskovic B, Lecic Tosevski D, Knezevic G. Burnout syndrome of medical doctors of different specialty – role of personality dimensions and coping strategies. XIII World Congress of Psychiatry, 10-14 September 2005, Cairo, Egypt, Abstract Book, p. 741.
11. Lecic Tosevski D. Mental health policy and science as tools of reconciliation and stability. 19th Panhellenic Congress of Psychiatry, Athens, 4-8 May 2006. p.149.
12. Lecic Tosevski D. Two worlds and a need for bridging the gap. 19th Panhellenic Congress of Psychiatry, Athens, 4-8 May 2006. p.157.
13. Velimirovic Vilendecic A, Pejovic Milovancevic M, Lecic Tosevski D. Psychiatric training in Serbia – towards European harmonisation. 19th Panhellenic Congress of Psychiatry, Athens, 4-8 May 2006. p. 62.
14. Pejuskovic B, Lecic Tosevski D. Are personality dimensions important for developing burnout syndrome? Abstract Book (eds. H. Sass, PH. Robert), *European Psychiatry*, 2006, 21, Suppl. 1, p.186-187.
15. Lecic Tosevski D, Jankovic J, Susic V, Priebe S. Quality of life of medical students after major trauma. *Turkish Journal of Psychiatry, Abstracts*, Vol. 17, 2, Suppl. 1, p. 85. World Psychiatric Association International Congress, 12-16 July 2006, Istanbul, Turkey (Interzonal symposium).
16. Lecic Tosevski D, Udristoiu T, Raboch J, Velinov V, Novotni A. Mental health care between East and West: Bridging the gap. *Turkish Journal of Psychiatry*,

Abstracts, Vol. 17, 2, Suppl. 1, p. 90. World Psychiatric Association International Congress, 12-16 July 2006, Istanbul, Turkey (Zonal symposium).

17. Lecic Tosevski D. Harmonisation of mental health care: A significant step towards stability and reconciliation. Turkish Journal of Psychiatry, Abstracts, Vol. 17, 2, Suppl. 1, p. 91. WPA International Congress, 12-16 July 2006, Istanbul, Turkey (Zonal symposium).
18. Lecic Tosevski D. Multiple roles of women in developing countries. Turkish Journal of Psychiatry, Abstracts, Vol. 17, 2, Suppl. 1, p. 88. WPA International Congress, 12-16 July 2006, Istanbul, Turkey (Interzonal symposium).
19. Lecic Tosevski D. Mental health care in Serbia – past and future steps. Turkish Journal of Psychiatry, Abstracts, Vol. 17, 2, Suppl. 1, p. 147. World Psychiatric Association International Congress, 12-16 July 2006, Istanbul, Turkey (Interzonal symposium).
20. Dedic G, Lopicic Z, Panic M, Jovanovic S, Krstic Balic K. Importance of psychotherapeutic intervention in the crisis following suicide in the army of Serbia and Montenegro. 11th European symposium on suicide and suicidal behaviour. Psychiatria Danubina, 2006; Vol. 18, Suppl. 1.
21. Milosavljevic M, Lecic Tosevski D. Pharmacoeconomics and Depression. The International Conference on Mood Disorders – Close Encounters of Three Seas: Building Regional Bridges, Istanbul, Turkey, April 2006.

Stručna usavršavanja

Članovi Odseka za brak i porodicu IMZ (dr Draganić Gajić S., dr Rudić Stamenković B, Nagulić D. i Stojanović S.) aktivno su učestvovali po pozivu na seminarima koje je organizovalo Društvo sudija Srbije i NVO ABA CEELI "Porodice u razvodu i medijacija – delotvorno rešavanje konflikta", 4-5. 11. 2005. Niš i 31. 03. - 1. 04. 2006. Novi Sad.

Dr Marko Jelisavčić zaposlen u Centru za medicinsku genetiku, pohađao je teoretski i praktični kurs iz oblasti kliničke citogenetike, u organizaciji predsednika Evropske Citogenetske asocijacije – prof. dr Alberta Schinzela u Koldranu, Južni Tirol, Italija. Polaznici su upoznati sa najnovijom revizijom citogenetske nomenklature, koja je zvanično u upotrebi nepunih godinu dana i koja podrazumeva brojne izmene u obeležavanju citogenetskih nalaza a sve kao posledica razvoja novih tehnologija. Drugi deo praktične nastave odnosio se na korišćenje informacionih sistema i baza podataka iz ove oblasti medicine.

Dr Saveta Draganić Gajić učestvovala je na seminaru "Sistemski pristup tretmanu seksualnih disfunkcija. Edukator Desa

Marković, Institut za porodičnu terapiju, London, 28. 05. 2006.

Sandra Stanković učestvovala je u edukaciji "Psihosocijalna pomoć AIDS siročićima" u trajanju od mesec dana (4.02-3.03. 2006) u Haifi, Izrael, u organizaciji Ministarstva spoljašnjih poslova Izraela. Ona je prisustvovala kao predstavnik IMZ u saradnji sa Ministarstvom zdravlja Srbije i na skupu je prezentovala našu zemlju i stanje vezano za AIDS (epidemiologija, preventivne i kurativne mere) kao i rad našeg Instituta.

Šesta berlinska škola psihijatrije – 6th Berlin Summer School "Psychiatry as a Science" - 2nd Advanced Course

Pokrovitelj škole – Charite, Berlinski Univerzitet; organizator Klinika za psihijatriju i psihoterapiju. Koordinator – prof. dr Norman Sartorius. Pored njega aktivno su učestvovali i akademik prof. dr H. Helmchen i prof. A. Heinz sa berlinske klinike.

Polaznici škole – mladi psihijatri i specijalizanti psihijatrije koji su završili prvi nivo berlinske škole, kao i pojedinci koji su svojim kvalifikacijama zadovoljili kriterijume učešća. Ukupan broj polaznika je bio 16, iz istočne Evrope – Rumunije, Litvanije, Hrvatske, Slovenije, Ukrajine, Turske, Nemačke i Srbije.

Nastava je bila organizovana tokom 4 dana i podrazumevala je kombinaciju teoretske nastave (iz oblasti molekularne psihijatrije i funkcionalnog imidžinga) i praktičnog dela koji se odnosio na sticanje određenih veština neophodnih u istraživačkom radu i akademskom obrazovanju mladih psihijatara.

Dr Bojana Pejušković i dr Maja Milosavljević, koje su pohađale primarni nivo tokom protekle dve godine, učestvovala su sa sledećim predavanjima:

1. Milosavljevic M, Lecic Tosevski D. Involuntary hospitalization and posttraumatic stress disorder – Case report. 2nd Advanced Course on "Psychiatry as a Science". Berlin, 3.11.2006.
2. Bojana Pejuskovic, Dusica Lecic Tosevski. Burnout syndrome of medical doctors of different specialty – role of personality dimensions and coping strategies. 2nd Advanced Course on "Psychiatry as a Science". Berlin, 3.11.2006.

Međunarodna konferencija o deci

Ruska Federacija

Oblast Murmansk, grad Apatiti

24. i 25. oktobar 2006. godine

Organizatori: Švedska organizacija za pomoć deci "Adopšencentar" iz Stokholma; Komitet za obrazovanje dece Murmanske oblasti – Administracija u gradu Apatiti; Murmanska nevladina organizacija "Pomognimo deci – siromašnima". Države učesnice: Ruska Federacija, Švedska, Norveška i R. Srbija. Učesnici iz Srbije: Slavka Lakićević, dipl. pravnik IMZ, ekspert za pitanja zaštite dece; Zoran Milačić, direktor Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine, Beograd.

Predavanja:

- Pravni osnovi za zaštitu dece bez roditeljskog staranja u Republici Srbiji – Slavka Lakićević
- Program pripreme dece za izlazak iz ustanove socijalne zaštite i njihovo osamostaljivanje – Zoran Milačić

Radionice – voditelji Slavka Lakićević i Zoran Milačić

- Priprema hraniteljskih porodica za hraniteljstvo
- Priprema dece iz ustanova socijalne zaštite za osamostaljivanje

Obilazak Ustanove za pomoć i podršku mlađim punoletnim licima (8-23 godine), koji su psihofizički očuvani i koji kao dominantan problem imaju socijalizaciju, adaptaciju u široj socijalnoj sredini kao i probleme u ponašanju u gradu Mončegorsk. Ustanova je osnovana kao pilot projekt Norveške Vlade i Murmanske oblasti za obrazovanje dece, a počela je sa radom 01. jula 2006. godine.

Prva međunarodna konferencija o menadžmentu u zdravstvu u regionu, Beograd, 9-11. novembar 2006.

Organizatori: Ministarstvo zdravlja Srbije, Evropska asocijacija za menadžment u zdravstvu (ENMA), Medicinski fakulteta u Beogradu i Klinički centar Srbije.

Učesnik Iz IMZ – Slavka Lakićević.

Na Konferenciji su učešće imali vrhunski evropski autoriteti iz oblasti menadžmenta u zdravstvu (Italija, Austrija, Mađarska, Holandija, Slovenija, Poljska, Engleska, Rumunija, Španija, Irska, Nemačka, BiH, Crna Gora, Republika Srpska).

Međunarodni eksperti za oblast menadžmenta u zdravstvu nastojali su da predstavnicima zdravstvenih ustanova iz Srbije prenesu stavove aktuelne međunarodne upravljačke teorije i prakse za ovu oblast.

Seminar – Novi propisi u zdravstvu i zdravstvenom osiguranju

Zora Popović i Jelena Nikolić, dipl. pravnice Instituta, učestvovala su na Seminaru u Vrnjačkoj banji (15-17. mart 2006) koji je bio posvećen: Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom osiguranju i Zakonu o lekarskim komorama.

Savetovanja iz oblasti računovodstva

U toku 2006. godine šef računovodstva **Mirjana Lazarević** prisustvovala je sledećim savetovanjima:

Savetovanje za izradu periodičnog obračuna za period januar-juni 2006. godine, organizator Komora zdravstvenih ustanova Srbije u saradnji sa RZZZO. Zavod za specijalizovanu rehabilitaciju "Zlatar", Nova Varoš, 22-23. jun 2006.

Savetovanje – Aktuelnosti u primeni propisa kod ustanova, programski budžet, promene u oblasti sistema upravljanja javnim finansijama i sastavljanje tromesečnog periodičnog izveštaja za III kvartal 2006. godine. Organizator Savez računovođa i Revizora Srbije, Zlatibor, 26-28. septembar 2006.

Savetovanje za izradu završnog računa zdravstvenih ustanova za 2006. godinu. Organizator Komora zdravstvenih ustanova Srbije. Specijalna bolnica za lečenje i rehabilitaciju, Vrnjačka Banja, 6-8. decembar 2006.

Ostalo

Prof. dr Žarko Martinović:

- Član organizacionog odbora Evropskog Kongresa kliničke neurofiziologije, Stockholm, 8-12. maj 2005.
- Član organizacionog odbora, Međunarodni kongres epilepsije, Pariz, 2005. Sesija: Psychological Seizure Control of International Bureau of Epilepsy.

Dr Milica Pejović Milovančević:

- Član Ekspertske grupe za zdravlje i razvoj mladih Ministarstva zdravlja Republike Srbije (2006).
- Sekretar za publikacije Udruženja psihijatara Srbije (2006).
- Saradnik u Core Teamu u projektu UNICEF-a Škola bez nasilja 2005-2006, projekta pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvete i sporta, Ministarstva zdravlja Republike Srbije, autor i predavač.
- Transformacija ustanova socijalne zaštite, Pravilnik namenjen osoblju institucija koje se staraju o deci bez roditeljskog staranja i deci u sukobu sa zakonom, Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu, Centar za prava deteta, 2006, autor i predavač.
- Zdravstveno vaspitanje u srednjim školama, "pilot projekt", Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, Ekspertska grupa za razvoj i zdravlje mladih Ministarstva zdravlja Republike Srbije i UNICEF, za 2006/2007.
- Program sticanja posebnih znanja iz oblasti prava deteta za sudije koji sude u postupcima u vezi sa porodičnim odnosima, Pravosudni centar, Ministarstvo za rad i socijalna pitanja Republike Srbije, jun i septembar 2006.

Predavanja po pozivu na međunarodnim kongresima

1. Lecic Tosevski D. Mental health care in Serbia – challenges and solutions. 15th Thessaloniki Conference, South-East European Society for Neurology and Psychiatry, Thessaloniki, 13 October 2006.
2. Lecic Tosevski D. Personality disorders – problems of our age, challenge for psychiatrists. WPA Regional Congress, Lima, Peru, 30. novembar 2006.
3. Lecic Tosevski D. Mental health policy in Serbia. WPA Regional Congress, Lima, Peru, 3. decembar 2006.
4. Miljevic C. Leponex: highlights from clinical practice. International symposium on treatment-resistant schizophrenia. Prag, 9-11 June 2006.

Predavanja po pozivu na nacionalnim skupovima

1. Nastasić P. Prezentacija Nacionalne ekspertske grupe za razvoj i zdravlje. Konferencija "Zloupotreba droga u Srbiji", Beograd, 30. XI 2005.
2. Lečić Toševski D. Mentalno zdravlje u Srbiji – prošli i budući koraci. Okrugli sto – Perspektive u psihijatriji. Institut za mentalno zdravlje, 14. 12. 2005.
3. Lečić Toševski D. Connect – multicentrički projekt. Stremljenja u medicini, Medicinski fakultet, 6. 12. 2005.
4. Lečić Toševski D. Kvalitet života i adekvatna terapija – važan korak u reformi zaštite mentalnog zdravlja. Seminar "Rissar – korak više za terapiju psihoza", Kopaonik, 9-11. decembar 2005.
5. Lečić Toševski D. Nacionalna komisija za mentalno zdravlje. Zloupotreba droga u Srbiji – konferencija u organizaciji Evropske agencije za rekonstrukciju. Beograd, 30. novembar 2005.
6. Lečić Toševski D. Nacionalna politika u oblasti mentalnog zdravlja. Psihijatrija i psihijatrijske bolnice. Seminar bolnice "Dr L. Lazarević", Beograd, 3. 10. 2005.
7. Lečić Toševski D. Nacionalna politika za mentalno zdravlje. Centar za mentalno zdravlje u zajednici, Niš, 1. 10. 2005.
8. Lečić Toševski D. Savremeni koncept poremećaja ličnosti i radna sposobnost. Savetovanje lekara, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih Srbije, Zlatibor, 28. septembar 2005.
9. Lečić Toševski D. Poremećaji ličnosti našeg doba. Memorijalni ciklus predavanja "Akademik Aleksandar Despić": Šta znamo o funkciji i lečenju oboljenja centralnog nervnog sistema. SANU, 22. jun 2005.

10. Lečić Toševski D. Stres i psihosomatski poremećaji. I/XVII Kongres Udruženja dermatovenerologa Srbije i Crne Gore sa međunarodnim učešćem. Beograd, Sava Centar, 2. jun 2005.
11. Draganić Gajić S, Nagulić D, Stamenković Rudić B. Stojanović S. Perspektive sistemske porodične terapije u razumevanju ljubavi i mržnje u partnerskoj relaciji. Seminar psihijatrijske bolnice "L. Lazarević", 12. 2005.
12. Lečić Toševski D. Deklaracija o preventivnoj psihijatriji Svetskog udruženja psihijata. Forum o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja, Beograd, 3. april 2006.
13. Miljević Č. Redovni godišnji seminar Instituta za psihijatriju KCS.
14. Miljević Č. Simpozijum Udruženja kognitivno-bihejvioralnih terapeuta Srbije, PAN 2006.
15. Lečić Toševski D. Kvalitet života – novi/stari koncept. Forum o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja, Beograd, 4. april 2006.
16. Pecotić B, Lečić Toševski D. Tavostock program psihoterapijske edukacije za rad sa decom i mladima u javnom zdravstvu – značaj za prevenciju. Forum o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja, Beograd, 3. april 2006.
17. Lopčić Z. Sindrom izgaranja – problem našeg doba. Forum o prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja, Beograd, 4. april 2006.
18. Lečić Toševski D. Stres i rađanje. SANU. U: Kako zaustaviti belu kugu u Srbiji – uloga zdravstvene službe. SANU, 23. novembar 2006.
19. Lečić Toševski D. Nacionalna strategija u oblasti mentalnog zdravlja i akcioni plan. 30 godina Klinike za zaštitu mentalnog zdravlja, Klinički centar Niš, 11. novembar 2006.
20. Jovanović M, Lečić Toševski D. Umetnost protiv stigme, Međunarodni kongres WPA, Antistigma sesija, Istanbul, 12-16. jul 2006.
21. Dr Roza Panoski. Prevencija i posledice prevremenog porođaja nastalog kao posledica bolesti zavisnosti (pušenje, droga, alkohol). 46. Sastanak nevladinih organizacija i vladinih institutija. Fondacija NJ.K.V Princeze Katarine, Beli Dvor, 30. 06. 2006.
22. Dr Saveta Draganić Gajić. Emocionalni problemi procesa razvoda braka. Predavanje na Seminaru za patronažne sestre i socijalne radnike, maj 2006, IMZ.
23. Draganić Gajić S. Psihološko-psihijatrijska dijagnostika i intervencije porodične terapije u procesu razvoda braka. Seminar "Porodice u razvodu i medijacija – delotvorno rešavanje konflikta". Niš, 4-5. 11. 2005. i Novi Sad, 31. 03. – 1. 04. 2006.
24. Pejović Milovančević M. HIV infekcije. Edukacija osoblja i dece u ustanovama socijalne zaštite (osam ustanova za decu lišenu roditeljskog staranja). Ekonomski Institut, Global Found, maj –jun, 2006.

Stručne posete

Dr Matt Muijen, regionalni savetnik SZO bio je u poseti Institutu od 12.12.2005. do 16.12. 2005. Održao je predavanje - "WHO strategy for the next decade" u toku njegove posete, koja je usledila posle aplikacije IMZ-a za Kolaborativni centar SZO. Šefovi svih odseka prikazali su funkcionisanje Institua koji se dobio status "Kandidat kolaborativnog centra" za edukaciju i evaluaciju. Ponovna, konačna procena IMZ obaviće se 2007. godine (2 godine je neophodan period pre nominacije).

***

Margaret Grigg, viša medicinska sestra-savetnik iz Australije, zadužena za razvijanje modula i koordinaciju razvoja sestinstva kao i razvoj drugih edukativnih modula, u okviru programa Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope, u maju je posetila našu zemlju i Institut za mentalno zdravlje. Nakon obilaska i upoznavanja sa radom u IMZ, Margaret Grigg je održala stručni sastanak sa Kolegijumom medicinski sestara i tehničara IMZ. Na sastanku su razmenjena iskustva i teškoće sa kojima se sestre susreću u radu u psihijatriji i dogovorena dalja saradnja.

Institut za mentalno zdravlje

Bilten

Palmotićeva 37
11000 Beograd, Srbija
www.imh.org.yu

Urednici
Prof. dr Dušica Lečić Toševski
Doc. dr Zorka Lopičić

Tehnički urednik
Jelena Kaličanin